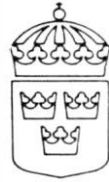

Motion till riksdagen

1988/89:Jo205

av Ulla Pettersson m. fl. (s)

Sockerbetsodlingen m.m. på Öland och Gotland

Mot.
1988/89
Jo205-212

Tillverkningen vid sockerbruken i Roma på Gotland och Mörbylånga på Öland (de s.k. ö-bruken) och den odling vars resultat man där förädlar är av stor betydelse för arbetsmarknaden i en sysselsättningssvag region. De båda bruken heltidssysselsätter minst 250 personer tillsammans förutom säsongspersonal under den s.k. kampanjen under cirka tre höstmånader. Denna kompletterande sysselsättning utgör för många skillnaden mellan att kunna försörja sig på hemorten och att tvingas flytta, oftast utanför regionen. Transporter, maskinservice, försäljning m.m. skapar ytterligare arbetstillfällen förutom själva odlingen, varför man kan räkna med att ö-brukens verksamhet totalt sysselsätter mellan 700 och 750 personer.

Sockerbetan har en lång tillväxtperiod och minimerar därmed läckaget av närsalter, framför allt kväve, som upptas av betorna även sent på hösten. Inom såväl Kalmar som Gotlands län är djurhållningen omfattande och sockerbetsodlingen bidrar i dessa områden till en god kemisk balans och växtcykel inom jordbruket. En sådan odling torde alltså ligga helt i linje med intentionerna i 1987/88 års miljöpolitiska proposition. Tilläggas kan att sockerbetsodlingen i väsentlig grad bidrar till den öppna landskapstyp som är kännetecknande för stora delar av det berörda området, där klimatförhållandena lämpar sig väl för denna typ av odling.

Den svenska sockerodlingen har nyligen utretts av statens jordbruksnämnd. I utredningen framförs olika alternativ bl.a. innefattande ett utökat importutrymme. I dag är självförsörjningsgraden cirka 95 %. Det talas också om strukturrationalisering av branschen för att öka effektiviteten. Även andra alternativ framförs, vilka vi dock betraktar som orealistiska. Vi anser att förändringar kan behöva göras men menar att dessa inte får gå ut över de sysselsättningssvaga orterna i Kalmar och Gotlands län. Denna målsättning har från statsmakternas sida uttryckts vid ett flertal tillfällen. Redan i 1977 års jordbrukspolitiska beslut fastslog man att sockerbetsodlingens betydelse ur sysselsättningssynpunkt är störst på Öland och Gotland varför en eventuell neddragning inte skulle få belasta ö-bruken. Denna inställning har sedan upprepats från såväl olika jordbruksministrar som från jordbruksutskottet. Vi utgår från att denna målsättning ligger fast.

Sockerbolaget har monopolställning på den svenska marknaden och bör därför ha ansvar för regionalpolitiska ställningstaganden inom näringen. Statliga stöd utgår till ö-bruken och marknaden är reglerad av statliga beslut. Det är enligt vår mening helt orimligt om ett företag då får driva rationaliseringar helt enligt företagsekonomiska principer.

I det arbete som nu pågår inom regeringskansliet på grundval av bl.a. den ovan omtalade utredningen från statens jordbruksnämnd måste de regional- och miljöpolitiska hänsyn som påtalas i motionen tas. Vidare anser vi att en långsiktigare odlingssituation än som hittills varit fallet bör eftersträvas, inte minst med tanke på det investeringsbehov som alltid föreligger i en framåtsträvande och ändamålsenlig verksamhet.

Hemställan

Med hänvisning till det ovan anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om nödvändigheten av regional- och miljöpolitiska hänsynstaganden samt långsiktig planering avseende sockerbetsodlingen inom upptagningsområdena för de s.k. ö-bruken.

Stockholm den 11 januari 1989

Ulla Pettersson (s)

Stig Alemyr (s)

Bengt Kronblad (s)

Arne Andersson (s)

i Gamleby

Birger Rosqvist (s)

Lena Öhrsvik (s)